

Mokesčių ir teisės naujienų apžvalga

Balandis, 2018

Kaip ir kiekvieną mėnesį, tarptautinė audito ir verslo konsultacijų bendrovė Deloitte Lietuva Jus supažindina su Mokesčių ir teisės departamento parengtu naujienlaiškiu. Jame pateiktos mūsų ekspertų išvalgos apie svarbiausias šios srities naujienas ir pokyčius.

Teisės naujienos

„Deloitte Legal“ paskelbė ketvirtojo tarptautinio tyrimo apie atleidimą iš darbo rezultatus

Atliktas tyrimas nagrinėja skirtingas darbo santykių nutraukimo darbdavio iniciatyva procedūras 45-iose šalyse bei pateikia darbdavio patiriamų išlaidų prognozes.

Tyrimas parodė, kad nuo 2017 m. liepos 1 d., įsigaliojus naujam Darbo kodeksui, Lietuva palieka valstybių, kuriose darbdaviai patiria didžiausias išlaidas, norėdami nutraukti darbo santykius, gretas. Įvertinus skirtingus scenarijus ir valstybes, nustatyta, kad darbo santykių nutraukimo be darbuotojo kaltės atveju Lietuva pagal brangumą užima 22-ąją vietą iš 35 lyginamų valstybių, o darbo santykių nutraukimo darbdavio valia atveju – 20-ąją vietą iš 30 lyginamų valstybių.

Daugiau informacijos apie tyrimą rasite [čia](#).

Europos Komisija paskelbė bendrovių teisės reformą

Balandžio 12 d. Europos Komisija paskelbė siūlymus, susijusius su bendrovių veikla Europos Sąjungoje. Reforma siekiama supaprastinti bendrovių steigimą visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, sukuriant galimybę steigti bendroves skaitmeniniu būdu bei palengvinti bendrovių perkėlimą iš vienos valstybės narės į kitą.

Planuojama, kad bendrovių steigimas skaitmeniniu būdu sumažins steigimo kaštus daugiau nei tris kartus bei užtruks dvigubai mažiau laiko nei registruojant bendrovę popieriniu formatu. Reforma reikalaujama, kad valstybės narės sudarytų galimybes verslininkams įsteigti bendrovę kitoje valstybėje narėje fiziškai neatvykstant į pasirinktą valstybę. Siekiama praplėsti nemokamai teikiamos informacijos apimtį, padidinti jos prieinamumą paieškoje naudojant automatizuotus procesus, sudaryti galimybes plačiau naudoti kitas verslui priimtinas kalbas. Be to, supaprastintas bendrovių judėjimas tarp valstybių narių. Reforma harmonizuojamos sąlygos, kuriomis sujungiami, skaidomi skirtingi juridiniai asmenys arba keičiama jų teisinė forma.

Daugiau informacijos rasite [čia](#) ir [čia](#).

Išaiškintas asmens duomenų ir įmonės intereso santykis

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2018 m. balandžio 20 d. išnagrinėjo administracinę bylą Nr. A-622-525/2018, kurioje buvo svarstytas asmens duomenų bei įmonės intereso santykis.

Tiriant įmonės vadovų veiklą, jų kompiuteriai buvo paimti kartu su asmeniniais susirašinėjimais, vaikų nuotraukomis. Vadovai visiškai neturėjo galimybės išsitrinti informacijos. Turinys buvo prieinamas ne tik tyrimą vykdančioms, tačiau ir tretiesiems asmenims. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas išaiškino, kad įmonės interesus atlikti vidaus tyrimą buvo svarbesnis už asmeninę informaciją. Vadovai pagal savo veiklos pobūdį turėjo žinoti, kad darbinis el.

Susisiekitė:

Kristine Jarve
Partnerė
Mokestinės paslaugos
+370 5 255 3000
kjarve@deloittece.com

Lina Minkė
Vyresnioji projektų vadovė
Mokestinės paslaugos
+370 5 255 3000
lminke@deloittece.com

Gintautas Bartkus
Partneris, advokatas
Deloitte Legal
+370 5 255 3000
gbartkus@deloittece.com

Tomas Davidonis
Teisės praktikos partneris,
advokatas
Deloitte Legal
+370 5 255 3000
tdavidonis@deloittece.com

paštas gali būti stebimas, o konfidenciali informacija darbiniam kompiuteryje buvo laikyta savo rizika. Teismas nurodė, kad formalus informavimas apie darbinio el. pašto stebėjimą nėra būtinas, jei įrodoma, kad darbuotojas apie stebėjimą turi suprasti atsižvelgiant į savo darbo pobūdį. Ši byla aktuali Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, kuris įsigalios gegužės 25 d., kontekste, kada raštu informuoti darbuotoją apie duomenų tvarkymą bus privaloma.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Darbuotojas, tęsiantis darbą po darbo sutarties nutraukimo, privalo įrodyti susitarimą dėl darbo atlygintinumo

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. balandžio 11 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-135-248/2018 išnagrinėjo situaciją, kurioje pasibaigus darbo sutarties terminui darbuotojai buvo pasiūlyta tęsti darbą. Darbuotoja išdirbo 2 mėnesius, tačiau šis darbas nebuvo tinkamai įformintas bei apmokėtas.

Teismas nurodė, jog tuo atveju, jei darbuotojas tęsia darbą po sutarties nutraukimo, turi būti susitarta dėl santykių atlygintinumo, atlyginimo dydžio, mokėjimo sąlygų, terminų ir pan. Byloje dėl šių sąlygų susitarta nebuvo, darbuotoja nurodytu laikotarpiu taip pat nesikreipė dėl apmokėjimo ir nurodė, jog tęsė darbą siekdama asmeninio tobulėjimo. Remdamasis tuo, teismas padarė išvadą, jog šalių buvo susitarta dėl neatlygintinų paslaugų teikimo, o tokia veikla savo esme turi daugiausiai savanoriškos veiklos požymių.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Teismas nurodė, kad darbuotojas turi atlyginti nuostolius už komercinės paslapties atskleidimą

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 13 d. nagrinėtoje baudžiamojoje byloje Nr. 2K-101-628/2018 įmonės darbuotoja „Skype“ pokalbių programa konkuruojančiai įmonei atskleidė darbovietės komercinę paslaptimi laikytą informaciją: klientus, vykdomų pervežimų maršrutus, krovinių vežėjus, siuntėjus ir gavėjus, ekspedijavimo kainas. Darbo sutartyje buvo numatyta, kad darbuotoja privalo užtikrinti visos darbo metu gautos informacijos konfidencialumą. Dėl šių veiksmų darbovietė skaičiavo negavusi apie 42 tūkst. EUR pelno.

Darbuotoja nurodė, kad tretiesiems asmenims suteikta informacija negali būti laikoma komercine paslaptimi, nes įmonėje nebuvo sudarytas komercinių paslaptių sąrašas, su kuriuo ji būtų galėjusi susipažinti. Teismas išaiškino, jog pareiga saugoti komercinę paslaptį kyla iš su darbuotoja sudarytos konfidencialios informacijos sutarties. Tai, kad tretiesiems asmenims suteikta informacija buvo prieinama viešai, nepaneigia informacijos vertės įmonei.

Be to, atsiradusios žalos ir priežastinio ryšio įrodinėjimas gali būti grindžiamas ir netiesioginiais įrodymais. Svarbu, kad faktai ir išvados tarpusavyje būtų sujungti nuosekliai ir logiška grandine. Teismas įrodymais šioje byloje pripažino iš darbuotojos kompiuterio

gautus duomenis: susirašinėjimus „Skype“ ir elektroniniu paštu, „Word“, „Excel“, PDF dokumentus.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Valstybinės žemės nuomos mokestis turi būti mokamas ir už nesuformuotą žemės sklypą

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. kovo 26 d. nutartyje byloje Nr. 3K-7-49-1075/2018(S) išaiškino Žemės reformos įstatymo 22 straipsnį.

Teismas nurodė, kad valstybinės žemės nuomos mokestis privalo būti mokamas ir tais atvejais, kai naudojamosi valstybinės žemės sklypu, kuris nėra suformuotas teisės aktų nustatyta tvarka ir yra neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre, o tarp nuomininko ir valstybės nėra sudaryta nuomos sutartis. Valstybinės žemės nuomos mokesčio dydis nustatomas atsižvelgiant į faktiškai naudojamos žemės sklypo dydį. Nuomos mokesčio nereikia mokėti tuo atveju, jei žeme naudojamosi panaudos pagrindais.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Susiaurintas fizinių asmenų, laikomų susijusiais perkant žemės ūkio paskirties žemę, ratas

Seimas 2018 m. balandžio 26 d. priėmė Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pataisas. Nuo šiol perkant žemės ūkio paskirties žemę susijusiais asmenimis bus laikomi sutuoktiniai, taip pat tėvai ir jų nepilnamečiai vaikai. Pilnamečiai vaikai ir jų tėvai susijusiais asmenimis nebebus laikomi.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Valstybinės žemės nuomos ne aukciono būdu sutartis gali būti nutraukta, jei valstybinis žemės sklypas nėra naudojamas pagal paskirtį

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. balandžio 9 d. išnagrinėjo civilinę bylą Nr. 3K-3-133-219/2018, kurioje valstybinės žemės nuomininkas žemės sklypu nesinaudojo 23 metus. Teismas išaiškino taisyklę, kad valstybės institucija privalo svarstyti valstybinės žemės nuomos ne aukciono būdu sutarties nutraukimą, jei nuomininkas statinį ar valstybinę žemę naudoja ne pagal nustatytą paskirtį arba nepateisinamai ilgai žemės sklypo faktiškai nenaudoja.

Valstybinės žemės nuomos sutartis taip pat gali būti nutraukta, jei valstybinėje žemėje esančio nebaigto statinio valdytojas nepateisinamai ilgai negauna statybos leidimo ir nepradeda statybos darbų; statinys sunyksta ir negali būti naudojamas pagal paskirtį; per statybos leidimo galiojimo terminą valdytojas be pateisinamų priežasčių nepradeda statybos darbų, jų neužbaigia.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Teismas pasisakė dėl bendrovės vadovo lojalumo principo

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. kovo 28 d. nutartimi byloje Nr. e3K-3-96-611/2018 išnagrinėjo situaciją, kai eidamas bendrovės vadovo pareigas asmuo vertėsi individualia veikla bei teikė tokias pačias paslaugas, kurias teikia ir bendrovė. Vykdydamas individualią veiklą vadovas naudojosi bendrovės resursais.

Teismas nurodė, jog bendrovės vadovas turi teikti pirmumą bendrovės interesams ir vengti situacijos, kai asmeniniai interesai gali prieštarauti bendrovės interesams. Bendrovės vadovas, norėdamas užsiimti ta pačia veikla, kokią vykdo bendrovė, arba savo vardu sudaryti sandorius pasinaudodamas bendrovės turtu ar galimybėmis, turi įrodyti, kad tokie veiksmai bendrovei yra naudingi, arba gauti akcininkų sutikimą. Sutikimu gali būti laikomas atvejis, kai akcininkai žinojo apie vadovo individualią veiklą, bet nesiėmė jokių veiksmų. Nesant sutikimo, akcininkai gali kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Negalima inicijuoti įmonės veiklos tyrimo bankrutuojančiai įmonei

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. balandžio 6 d. išsprendė bylą Nr. e3K-3-132-421/2018, kurioje akcininkas kreipėsi į teismą dėl įmonės veiklos tyrimo praėjus dviem mėnesiams po bankroto bylos iškėlimo.

Bankroto proceso metu bankroto administratorius patikrina įmonės sandorius, reiškia ieškinius dėl sandorių negaliojimo, žalos atlyginimo, nustato veiklos tinkamumą bei asmenų atsakomybę už padarytas klaidas ir kita. Teismas nurodė, jog būtent šiais veiksmais įgyvendinami įmonės veiklos tyrimo instituto tikslai, todėl įmonės veiklos tyrimo inicijavimas bankrutuojančiai įmonei yra negalimas.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Registrų centras praneša apie kuriamą virtualios bendrovės prototipą

Registrų centras pranešė, jog kurs virtualią bendrovę – bus rengiama tokios bendrovės koncepcija, ištyrinėti ir įvardinti reikalingi teisinio reglamentavimo pokyčiai bei sprendimui įgyvendinti reikalingos kompetencijos ir infrastruktūra. Virtualios bendrovės būtų Lietuvos jurisdikcijos subjektai ir mokėtų Lietuvoje mokesčius, be to, privalėtų teikti finansinės atskaitomybės dokumentus. Tuo siekiama, kad Lietuvoje atsirastų juridinė forma, leidžianti visapusiškai vystyti verslą *blockchain* ir DLT (*Distributed Ledger Technology*) technologijoms. Pagrindinė inovacija būtų perėjimas prie juridinio asmens (virtualios bendrovės) akcijų apyvartos tik *blockchain* technologijos pagrindu. Registrų centras jau pradėjo kurti įstatymų pakeitimų projektą, kuris turėtų būti svarstomas 2019 metais.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Seimas pritarė PSD2 (Antrąją mokėjimų direktyvą) įgyvendinantiems Mokėjimo bei kitų įstatymų pakeitimams

Balandžio 17 d. Seimas pritarė Mokėjimų, Mokėjimo įstaigų, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymų bei juos lydinių Lietuvos banko, Vartotojų teisių apsaugos, Finansinių įstaigų, Bankų, Centrinė kredito unijų ir Kredito unijų įstatymų pakeitimams, kuriais įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos 2015 m. lapkričio 25 d. direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (PSD2).

Numatytos dvi naujos mokėjimo paslaugos – mokėjimų inicijavimas (leidžiantis vartotojui inicijuoti mokėjimą iš sąskaitos, atidarytos kito mokėjimo paslaugų tiekėjo) ir sąskaitos informacijos paslauga (leidžianti gauti informaciją apie atidarytas sąskaitas keliose įstaigose). Mokėjimo paslaugų tiekėjas turės nustatyti rizikos mažinimo priemones ir kontrolės tvarką. Pakeitimais numatyti papildomi reikalavimai mokėjimo įstaigų ar elektroninių pinigų įstaigų licencijos siekiantiems subjektams. Pakeitimais supaprastinta mokėjimo bei elektroninių pinigų įstaigos valdymo struktūra – stebėtojų taryba ir valdyba bus neprivalomos. Šiais bei kitais įstatymų pakeitimais siekiama mokėjimo rinkos plėtros bei konkurencijos, „fintech“ plėtros ir inovacijų, mokėjimų saugumo ir vartotojų apsaugos padidinimo.

Ankščiausia pakeitimų įsigaliojimo data – 2018 m. rugpjūčio 1 d., kitoms nuostatomis nustatytas metų arba pusantrų įsigaliojimo laikotarpis.

Daugiau informacijos apie Mokėjimų, Mokėjimo įstaigų, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymų pakeitimus rasite [čia](#), [čia](#) ir [čia](#).

Deloitte.

Apie Deloitte

Deloitte yra vadinamos DeloitteToucheTohmatsuLimited, Jungtinės Karalystės ribotos atsakomybės bendrovės, ir grupei priklausančios bendrovės narės („DTTL“). Kiekviena DTTL narė yra atskiras ir nepriklausomas juridinis asmuo. DTTL (dar vadinama „Deloitte Global“) pati savaime paslaugų neteikia. Daugiau informacijos apie DTTL ir jos bendroves nares galite rasti www.deloitte.lt

Deloitte teikia audito, mokesčių, finansų ir verslo konsultacijų bei teisės paslaugas privačioms bendrovėms, veikiančioms įvairiose srityse, bei valstybinėms institucijoms 150 šalių visame pasaulyje. Tarptautinis Deloitte bendrovių tinklas ir ilgametė patirtis vietinėse rinkose suteikia klientams daugiau galimybių efektyviai siekti tikslų, kad ir kur jie vykdytų savo veiklą. Daugiau kaip 245 000 Deloitte ekspertų visada stengiasi užtikrinti aukščiausią paslaugų kokybę ir tapti profesionalumo standartu visose srityse, kuriose veikia.

Apribojimas

Šiame leidinyje yra pateikiama tik bendro pobūdžio informacija ir ji negali būti vertinama kaip DeloitteToucheTohmatsuLimited, grupei priklausančių bendrovių narių ir susijusių įmonių (apibendrinant, tarptautinio Deloitte bendrovių tinklo) patarimas, teisinė išvada ar konsultacija. Nė viena iš tarptautinio Deloitte tinklo bendrovių nėra atsakinga už nuostolius, atsiradusius dėl leidinyje skelbiamos informacijos.